

«Гендерний підхід в освіті й вихованні»

Викладач – доктор педагогічних наук, професор Петренко Оксана Борисівна

Кількість кредитів – 3

Семестр – 1-й

Анотація дисципліни

Навчальна дисципліна «Гендерний підхід в освіті й вихованні» призначена для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» педагогічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Зміст курсу орієнтований на забезпечення студентів знаннями щодо особливостей застосування гендерного підходу в освіті й вихованні у межах психологічної й педагогічної наук, а також на поглиблене усвідомлення гендерних проблем у контексті розвитку освіти.

Теоретичною основою курсу «Гендерний підхід в освіті й вихованні» є гендерний підхід як значуща складова особистісно орієнтованого підходу, що базується на соціостатевих особливостях хлопця/дівчини й вибудовує на підставі цього відповідний зміст, методи, форми освіти й виховання, спрямовані на створення сприятливого (гендерно чутливого) освітньо-виховного середовища з метою забезпечення розвитку особистості відповідно до її потенціалу у контексті сукупності жіночих і чоловічих моделей гендерної ідентифікації й самореалізації.

Мета курсу: сформувати у студентів явлення про розвиток і становлення особистості дівчини й хлопця з погляду гендерного підходу, знання про гендерні відмінності й гендерні відносини між учнями й ученицями; навчити використовувати гендерний підхід у повсякденній професійній діяльності вчителя задля створення умов для формування культури поведінки дівчат і хлопців з врахуванням як їх статевої приналежності, так і вікових, індивідуальних, психологічних особливостей, їх культурного оточення й соціальних запитів.

Завдання курсу:

– розвивати у студентів усвідомлення понять «гендер», «гендерний підхід», «фемінний», «маскулінний», «андрогінний», «освіта й виховання», «гендерно чутливий»;

– здійснювати аналіз специфіки гендерної освіти й виховання учнів/учениць в Україні в культурно-історичному контексті;

– надати здобувачам освіти системні знання в галузі гендерної складової освітнього процесу, уміння добирати методи, форми, прийоми формування гендерно чутливого освітнього середовища;

– розкрити особливості педагогічної діяльності вчителя під дією гендерних стереотипів при вихованні особистості школярів, а також сприяти розвитку усвідомлення студентами гендерного підходу й використання його в майбутній професійній діяльності;

– розкрити особливості гендерної освіти й виховання учнів/учениць на уроках і у позакласній та позаурочній діяльності, сформувати навички гендерного аналізу в педагогічній діяльності;

– забезпечити подальший розвиток гендерно орієнтованої спрямованості, гендерної чутливості та гендерної толерантності у майбутніх педагогів у їх професійній діяльності.

Очікувані результати навчання

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів освітнього ступеня магістр, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті вищої освіти).

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття магістрами компетентностей інтегральних, загальних і спеціальних.

Формування **інтегральної компетентності** передбачає здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

1) Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01 – оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного професійного світогляду, професійної етики та загального культурного світогляду, набуття універсальних навичок учителя та викладача;

ЗК03 – уміння ефективно спілкуватися з широкою професійною спільнотою та громадськістю;

ЗК04 – оволодіння мовними компетентностями, достатніми для представлення та обговорення результатів своєї професійної роботи в усній та письмовій формі;

ЗК05 – здатність до саморозвитку та самовдосконалення, готовність до постійного підвищення особистісного та професійного рівня, наполегливість у досягненні мети;

ЗК08 – здатність як до автономної, так і командної роботи під час реалізації проектів, знання закономірностей психолого-педагогічних умов ефективності організації процесу навчання і виховання у вищій школі.

2) Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01 – знання специфіки педагогіки та психології вищої школи як науки та галузі професійної діяльності; володіння понятійно-категоріальним апаратом інтегрованого навчального курсу;

СК02 – знання принципів, методів, форм організації педагогічного процесу та науково-педагогічної діяльності у ЗВО; особливостей управлінської діяльності у ЗВО;

СК05 – знання сучасних методів проведення досліджень у професійній галузі і в суміжних галузях науки, вміння їх ефективно застосовувати для синтезу та аналізу складних систем та явищ; здатність аргументувати вибір

методу розв'язування спеціалізованої задачі, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення.

СК08 – здатність творчо організовувати навчальний процес в різних умовах технічного і програмно-методичного забезпечення; інтегрувати ІКТ в існуючу систему освіти, покращуючи навчально-виховний процес у початковій школі.

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

Програмні результати навчання

1) Знання(ЗН)

Зн1 – набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень (спеціалізовані концептуальні знання), які є основою для оригінального мислення та здійснення інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи;

Зн2 – проблем навчання та/або професійної діяльності на межі предметних галузей;

Зн3 – впливу наукових рішень в суспільному, економічному і соціальному контексті;

Зн6 – наукових, методологічних та педагогічних засад, на яких побудовано навчальні курси;

Зн7 – методики підготовки та проведення навчального процесу у вищій та початковій школі;

Зн9 – організації наукової, методичної та навчальної діяльності викладача вищої школи та вчителя початкових класів.

2) Уміння (Ум)

Ум1 – розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог, впроваджувати дослідницьку та/або інноваційну діяльність;

Ум2 – застосовувати раціональні прийоми пошуку, відбору і використання психолого-педагогічної інформації;

Ум3 – поєднувати теорію і практику, а також уміння приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань спеціалізації з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та виробничих інтересів;

Ум4 – працювати як індивідуально, так і у складі команди;

Ум5 – використовувати навички, що були сформовані й розвинуті під час вивчення дисциплін професійної практичної підготовки;

Ум6 – розробляти документацію щодо навчання та наукової роботи викладача, матеріали занять та їх викладання відповідно до вимог вищої та початкової школи;

Ум8 – використовувати техніки саморегуляції та засоби психологічного налаштування;

Ум9 – планувати свою професійну діяльність цілеспрямовано у логічній

послідовності;

Ум10 – визначати доцільність і можливості застосування нових методів і технологій за обраною спеціальністю.

3) Комунікація

Ком1 – зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;

Ком2 – здійснення навчальної і виховної взаємодії зі студентами та учнями на рівні співробітництва;

Ком3 – використання навичок психолого-педагогічної імпровізації у спілкуванні зі студентами та учнями;

Ком4 – використання іноземних мов у професійній діяльності;

Ком5 – використання ІКТ у професійному спілкуванні.

4) Автономія і відповідальність

АіВ1 – прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;

АіВ2 – відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди;

АіВ3 – здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним.

Основна частина матеріалу, опанування яким передбачене у межах вивчення навчального курсу, пропонується Вашій увазі на сайті <http://www.itup.com.ua>.

Очні консультації: за попередньою домовленістю з викладачем щовівторка, з 12.45 до 14.05 (2 академічні години).

Он лайн консультації: за попередньою домовленістю з викладачем щосереди, з 18.00 до 20.00; щочетверга з 18.00 до 20.00.

Е-mail викладача: oksana.petrenko@rshu.edu.ua